

Výuka kreslení a malování na waldorfské škole se zvláštním zřetelem na šestou třídu

Eva Drgoňová

Zápisky z přednášky na waldorfském semináři v Praze na Opatově ze dne 25.září 2010

Obecné seznámení s vývojem metodiky malování od 1. třídy a takto se dostat až do 6. třídy. Dále metodika jak pracovat se 6. třídou.

Tyto způsoby existují nejen ve waldorfské škole a jsou důležité i na jiných školách.

Smysl celého vyučování:

Malování a práce s barvami má velký vztah k silám srdce. Slouží k posile a hlubšímu nadechnutí a k prociťování. V naší době by toto mohlo patřit k určité hygieně. Zažít sám sebe jako tvůrčí potenciál.

E.D.: Ve kterém ročníku mají děti krizi výtvarného projevu?

V případě dobré metodiky (dáváme jim úkoly, které jsou vhodné pro jejich věk) tato krize ani nemusí přijít nebo je slabá. Většinou přichází v okolo 6. třídy.

E.D. Já jsem měla nejhorší zkušenost s první třídou. Protože jsou ovlivněny venkovním prostředím, ze kterého pochází. Učitel musí hodně pracovat, protože jsou děti zvyklé pracovat již ze školky, kde se snaží vkládat již konkrétní formy...

1. třída

Barva sama je motivem. Zde není žádná abstrakce. Je potřeba přivést děti k bytosti barvy. Veškeré barvy se míchají přímo na papíře. Technika „mokrě do mokrého“. Naučit malovat – techniku a přiblížit jim barvy. K dispozici jsou velké plochy. V příběhu: „žlutá šla na procházku s modrou. ...“

Barvy: červená, žlutá (teplá) a modrá Nepracuje se s duševními obsahy barev.

2. třída

Je třeba, aby se barvy staly jejich součástí. Učí se prožívat to, co barvy vyjadřují. Hodně podporuje malování hlavní vyučování (hodně spolupracovat s třídním učitelem). Téma: Bajky a legendy ze života svatých. Možno využít vlastností barev (barva zářivá podporuje svatost,...)

Pracovat s barevným prostorem (teplé barvy přichází k nám, modré a fialové odstupují) Metodika: báseň, služba připraví vše pro malování, učitel maluje před třídou (i přestože to maloval určitě doma v předstihu!) Živý učitel má vliv na tvořivé síly a na fantazii dětí.

3. třída

Začíná rubikon . Téma Stvoření světa. Děti by neměly malovat konkrétní věci a měly by být také drženy stranou abstrakce, žádné reálné věci (to začíná až v 6. třídě). Obrazy mají vycházet z barev. Není to ilustrace, ale barvy vyjadřují předmět. Příběhy by měly být krátké. Takové, které navazují na hlavní vyučování.

Když děti ilustrují dříve, ztrácejí vnitřní živost, nepodchycují se tvořivé síly. V sešitech si kreslí bločky a voskovkami reálné věci, ale malují je ze sebe. Děti by neměly malovat „omalovánkově“, ale měly by ve výtvarné výchově kreslit zevnitř.
(Kain zabil Abela – Abel-zářivě žlutá)

4. třída

Děti se začínají otvírat reálnému světu. A tak se toto odráží i ve výtvarné vých. Zde začíná vynikat tvar. Používáme barvy

Udělám žlutou plochu, pak modrou utvořím kravičku a pak tmavší modrou dotvořím celek.

Setkáním barevných ploch vytvářím formu.

Dělá se již i barevná perspektiva

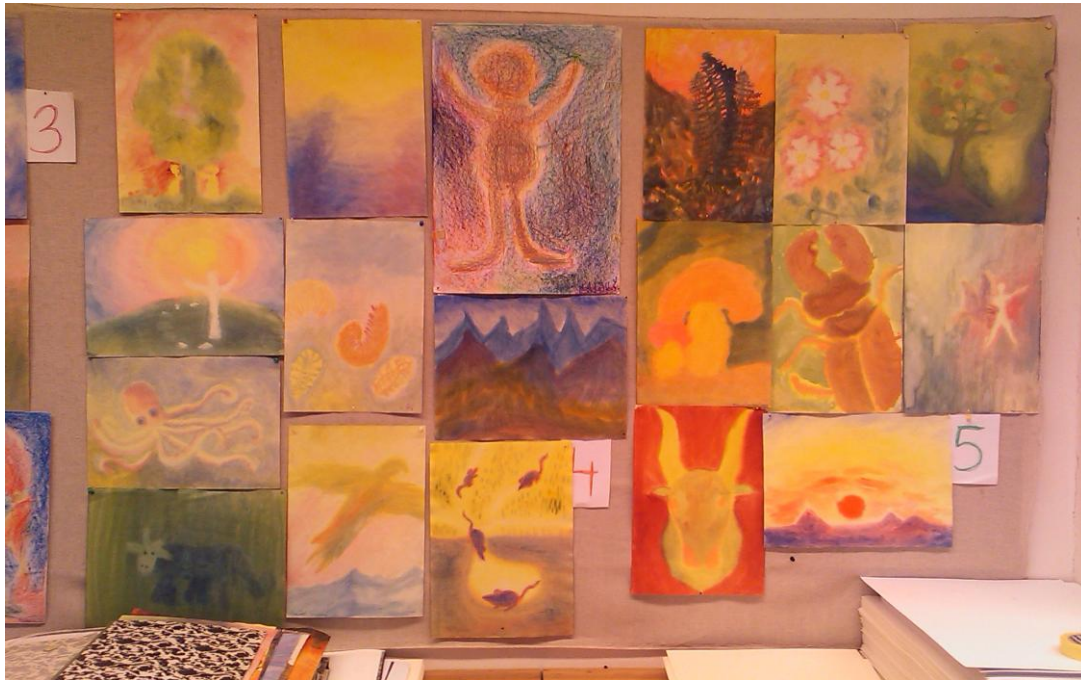
5. Třída

Epochy, rostliny

Začíná se z čistých krásných barev míchat hnědá.

Příběhy barev se dostávají do tvarů.

Začíná se s kresbou. Díky tomu, že žáci měli formy. Začínají se rozkreslovat z forem, které mají zažité i v pohybu (eurytmie, formy).

6. třída

Kritický pohled na svět, protáhnutí údů

Děti mají pozorovat vnější svět, aby se neobraccely tolik do nitra. Tento proces doprovází ve výtvarné výchově pozorování vnějšího světa a jeho malování.

Začne se používat černá barva, ale dělají se i obrazy s barvami.

Bylo by dobré zvládnout tři atributy: světlo, objem a prostor

Děti potřebují jasné hranice - jasné zadání. Tím jim učitel dává možnost, aby si vytvořily zásobárnu tvořivých sil.

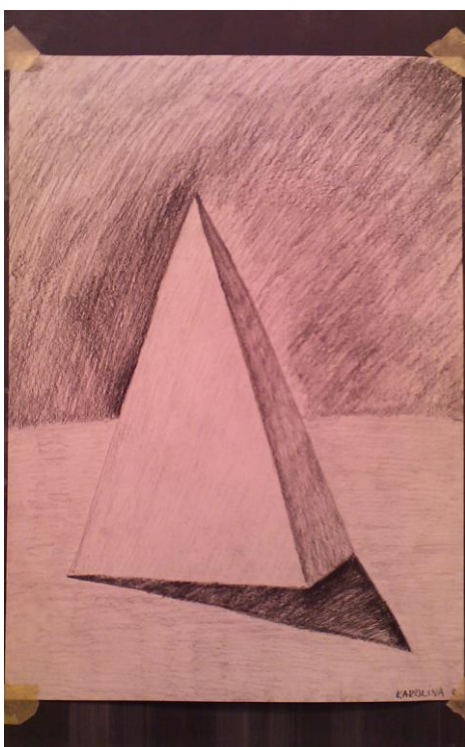
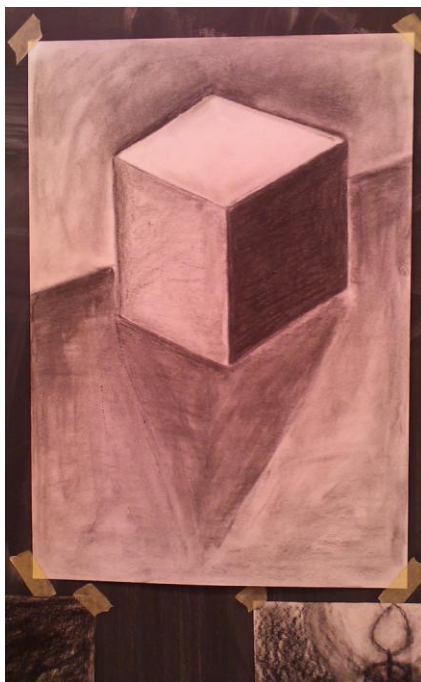
Nakonec položit obrázky na zem. Pro děti je důležité vidět, že každý z nás pracuje jinak – každý z nás jsme jiný.

Hranu teď už vytváří světlo a stín (dříve to bylo setkání dvou barevných ploch)

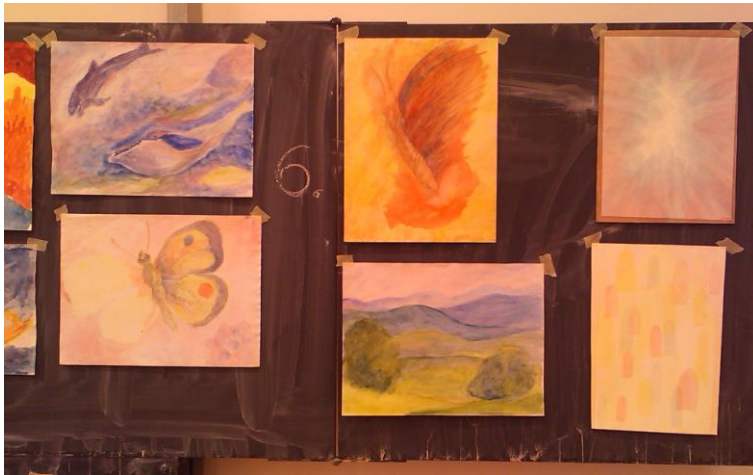
1. úkol – nakreslit placatý černý kotouč a potom obráceně zvnějšku černou vytvořit bílý kotouč.
2. úkol – koule – na její vytvoření použijí světlo a stín, to vyjádřím stínem. Učitel před žáky namaluje kouli na tabuli. Další cvičení _osvětlujeme základní tvary (musíme opravdu fyzicky mít ve třídě). Učíme se malovat a stínovat kouli, válec – první uchopení toho smyslově uchopitelného, pak je hledáme v reálném světě (konvička, rotunda...). Některé děti, které kreslí podle učitele, a někteří již podle reálného vidění. Cíl: Uchopování reálného světa pozorováním.

Nechat žáky pozorovat a povídat si o tom, co zažili.

Základ musí dodělat (např. dodělat kouli a nepokračují s jinými tělesy.) Člověk zvědomuje jejich vnímání skrze úkoly pozorování okolí.

V šesté tříděby však děti neměly malovat jen černobílé obrazy, je dobré také sáhnout k barvám.

Zapsala: Petra Kratochvílová